

>> Krop & Sundhed >>

Børn med søvnapnø har stor overdødelighed

2. juli 2013 kl. 03:57

Et dansk studie blandt 3.000 børn med vejrtrækningspauser om natten viser, at de har 6,5 gange større risiko for at dø end andre børn. »Vi skal finde de underliggende årsager,« siger uafhængig forsker.

Af: [Lise Hornung](#)

Der findes forskellige typer søvnapnø. Hos børn skyldes den banale type ofte mandler eller polypper og kan helbredes relativt nemt. Den komplicerede type kommer af mere alvorlige tilstande som for eksempel lammelser eller kromosomfejl.

Tusindvis af børn lever med søvnapnø, hvor de pludselig holder op med at trække vejret om natten.

De bliver forstyrret i deres søvn og må døje med irritabilitet, dårligere koncentration og lavere vækst end andre børn. Men de fejler ofte også andre og meget alvorligere ting samtidig. Et netop publiceret dansk studie afslører nu, at børn, der lider af søvnapnø, har 6,5 gange højere dødelighed end andre børn.

Forsker: Overraskende resultater

»Det er første gang, at dødeligheden efter at have fået diagnosen er blevet undersøgt systematisk, og vi blev ret overraskede over, at den var så høj. Vores undersøgelse viser også, at børn med søvnapnø er mere syge - både før og efter diagnosen,« siger den ledende forsker bag studiet, Poul Jørgen Jennum, der er professor ved klinisk neurofysiologisk afdeling på Glostrup Hospital.

Han er forskningsansvarlig på Center for Søvnmedicin og har sammen med sine kolleger sammenholdt data fra knap 3.000 børn diagnosticeret med søvnapnø.

Lange pauser i vejrtrækningen

Søvnapnø er en sygdom, hvor man af forskellige årsager holder op med at trække vejret om natten. Vejrtrækningspauserne varer helt op til to minutter og kan komme flere hundrede gange på en nat.

Søvnapnø kan stå alene, men betegnes tit som en 'ledsagesygdom', da børnene ofte har andre alvorlige sygdomme.

Det kan gøre det svært at vide, hvorfor børnene mister livet.

»Vi kan ikke sige med sikkerhed, hvad det er, børnene dør af. Vi ved, at søvnapnø i sig selv er farligt, men det er klart, at der tit er andre sygdomme til stede, som muligvis kan forklare den høje dødelighed,« siger Poul Jørgen Jennum.

En stadig hyppigere årsag til søvnapnø er ifølge ham, at børn er overvægtige, hvilket kan blokere luftvejene. I sjældnere tilfælde skyldes søvnapnø hos børn neurologiske eller genetiske sygdomme.

Kræver mere opmærksomhed

Børn med søvnapnø har ofte indlæringsproblemer og svigtende appetit, fordi de konstant forstyrres i deres nattesøvn.

Derudover producerer de ikke nok væksthormon, fordi de aldrig eller kun sjældent kommer ned i den dybe søvn. Derfor er de som regel lavere end andre børn.

De lange vejrtrækningspauser belaster desuden hjertet og kan i værste tilfælde give hjerneskader. Tit vokser børnene fra sygdommen, men ikke altid.

Hvis den underliggende årsag til søvnapnøen kan fjernes, skyder de i vejret.

»Vores undersøgelse tyder på, at mange børn med søvnapnø sandsynligvis ikke bliver diagnosticeret og behandlet korrekt,« siger Poul Jørgen Jennum.

Oplagt at forske i dødsårsager

Michael Sprehn er overlæge og leder på Respirationscenter Syd på Odense Universitetshospital, hvor blandt andre børn med kompliceret søvnapnø kan få behandling.

Han roser studiet, fordi det baner vejen for at forske videre i sammenhænge mellem søvnapnø og de mange dødsfald.

»Det er oplagt at undersøge, hvad børnene så faktisk dør af. For det er yderst sjældent, at de dør af selve søvnapnøen,« siger Michael Sprehn, der ikke har været med til at lave undersøgelsen.

Vigtigt med grundig udredning

Han mener, at det særligt er 'syndrombørnene', man bør holde skarpt øje med, da de kan have uopdagede misdannelser. Det er børn, som er for tidligt fødte, har lammelser i forvejen eller er født med en kromosomfejl.

Derudover skal man sørge for at få sit barn undersøgt ved en læge, hvis det snorker meget og ikke trækker vejret ordentligt.

»Tit skyldes søvnapnøen nogle relativt uskadelige ting som mandler eller polypper, der blokerer luftvejene. Men det kan også være en skjult stofskiftesygdom eller noget andet alvorligt, og derfor er det vigtigt at få de underliggende årsager tjekket,« siger Michael Sprehn.

Fakta

Undersøgelsen, som er offentliggjort i, '**Thorax, an International Journal of Respiratory Medicine**', bygger på oplysninger om 2.998 børn på mellem 0 og 19 år diagnosticeret med søvnapnø over en 12-årig periode. Derudover blev 11.974 børn tilfældigt udvalgt som kontrolgruppe. Datamaterialet har forskerne fået fra [Landspatientregisteret](#).

De af børnene fleste blev diagnosticeret, da de var mellem **to og seks år gamle**. Både før og efter diagnosen med søvnapnø var børnene markant mere syge end andre.

Dødsraten over en femårig periode var 70 per 10.000 søvnapnøpatienter, mens den var 11 per 10.000 for kontrolgruppen.

Fakta

Børn med søvnapnø **trives generelt dårligere** end andre børn. Vejrtrækningspauserne gør, at man hele tiden har 'mikroopvågninger', som hjernen ikke kan huske.

Børnene lider desuden ofte af **andre sygdomme**, som for eksempel kromosomfejl, hjertekarsygdomme, overvægt, muskelsvind og stofskiftesygdomme som sukkersyge. Mange har desuden astma og andre luftvejssygdomme.

De lange pauser i vejrtrækningen får iltniveauet i blodet til at falde drastisk. Iltmanglen kan give små huller på kranspulsåreernes karvægge, som kroppen reparerer med kalk. Det kan på sigt give **åreforsnævring**.

Søvnapnø er tæt forbundet med overvægt. Tit er der en **glidende overgang** fra kraftig snorken til deciderede vejrtrækningspauser. Hvis årsagen til søvnapnøen ikke kan fjernes, kan børnene få en maske til at sove med, en såkaldt **CPAP**, der blæser ilt ned i lungerne på dem. Det anslås, at omkring 50.000 danskere har behandlingskrævende søvnapnø.